

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **D.K.**,
oskarżonego z art. 279 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 28 września 2023 r.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego
na wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu
z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt V Ka 978/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Grójcu
z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt II K 1266/21,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

**2. zarządza zwrot oskarżonemu uiszczonej opłaty do skargi w
kwocie 450 (czterystu pięćdziesięciu) złotych.**

UZASADNIENIE

D.K. został oskarżony o to, że w okresie od 10 maja 2021 r. do dnia 24 maja 2021 r., w G., przy ulicy [...], gmina [...], powiat [...], województwo [...], dokonał włamania do pomieszczenia piwnicznego oznaczonego nr [...], w ten sposób, że po uprzednim pokonaniu kłódki w nieustalony sposób, dostał się do jego wnętrza, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia wiertarki m-ki D., wyrzynarki m-ki H. oraz roweru m-ki M. powodując straty o łącznej wartości 3800 złotych na szkodę D.B., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Grójcu wyrokiem z dnia 21 września 2022 r., sygn. akt II K 1266/21, uniewinnił oskarżonego od zarzucanego mu występk.

Od tego wyroku apelację wniósł prokurator na niekorzyść oskarżonego, podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi *meriti*.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt V Ka 978/22, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Grójcu ponownego rozpoznania.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego, który we wniesionej skardze sformułował zarzut obrazy przepisów postępowania, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uznanie, że:

- „wskutek przeprowadzonego przed Sądem I instancji postępowania zaistniała przesłanka, która wskazuje na konieczność wydania wyroku reformatoryjnego przez Sąd II instancji, tj. zaistniała konieczność przeprowadzenia w całości przewodu sądowego, w sytuacji gdy powyższa nie występuje w niniejszej sprawie, a biorąc pod uwagę uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego stwierdzić można, iż Sąd ten wydał takie rozstrzygnięcie wyłącznie z uwagi na fakt rzekomej konieczności ponownego przeprowadzenia wyłącznie jednego dowodu, tj. wyjaśnień skazanego M.K., gdyż jak

zostało wskazane w uzasadnieniu wyroku „Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien przeprowadzić ponownie postępowanie dowodowe”, co jednak nie powinno mieć miejsca, gdyż podstawą uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania nie może być wyłącznie konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego i to w tak wąskim zakresie, a ponadto Sąd I instancji w wyżej wymienionym zakresie przeprowadził wnikliwe postępowanie dowodowe, co ma odzwierciedlenie w uzasadnieniu wyroku wydanym przez Sąd Rejonowy;

- w sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie oceny wyjaśnień złożonych przez skazanego M.K. w postępowaniu przygotowawczym i oceny ich zgodnie z regułami oraz w powiązaniu z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie, zatem powyższe uzasadniać ma uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania, w sytuacji gdy powyższe zostało wyczerpująco zbadane przez Sąd Rejonowy i wyrażone w sposób wyczerpujący w uzasadnieniu wyroku oraz motywach, które przesądzały o wydaniu orzeczenia uniewinniającego oskarżonego D.K., zatem brak jest podstaw do wydania orzeczenia reformatoryjnego przez Sąd Okręgowy”.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu autor skargi wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga zasługuje na uwzględnienie, albowiem zasadnie wskazano w niej na obrazę art. 437 § 2 k.p.k.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, zgodnie z art. 437 § 2 zd. II k.p.k., uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do badania, czy w sprawie – na etapie postępowania przed sądem

pierwszej lub drugiej instancji – zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., III KS 34/18, Prok.i Pr.-wkł. 2019/7-8/27*). Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania określonego rodzaju wyroku. Nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie – rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18, LEX nr 2515959*).

Przechodząc na grunt realiów procesowych rozpoznawanej sprawy, stwierdzić na wstępie należy, że chybiona była argumentacja zarzutu obrazy art. 437 § 2 k.p.k. wyrażona w *petitum* skargi, skoro podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego nie była potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, ani – co oczywiste biorąc pod uwagę treść art. 437 § 2 k.p.k. – w części, lecz wzgląd na regułę *ne peius* unormowaną w art. 454 § 1 k.p.k., a co wyraźnie wynika z treści uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego (rubryka 4.1, s. 7). Nie bez racji natomiast w uzasadnieniu skargi wskazano na brak podstaw do uchylenia przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu *meriti* z uwagi na zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. W tym kontekście trafnie powołano się na utrwalony w orzecznictwie pogląd, wyrażony w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18 (*OSNKW 2018/11/73, LEX nr 2549482*), zgodnie z którym: „możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień

stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k.”

Lektura uzasadnienia wyroku Sadu drugiej instancji wskazuje bowiem, że Sąd ten stwierdził, iż „przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena dowodów nie była wystarczająco wnikliwa i wszechstronna” (s. 4 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*) oraz, że: „Sąd Rejonowy nie dokonał pełnej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, nie poddał kontroli wyjaśnień M.K. złożonych w postępowaniu przygotowawczym celem ustalenia, czy korespondują ze zgromadzonym w aktach sprawy materiałem dowodowym (s. 5 uzasadnienia). Rzecz jednak w tym, że to Sąd odwoławczy powinien był sam dokonać tej analizy, co powinno znaleźć potwierdzenie z pisemnych motywach wyroku. Dopiero, kiedy weryfikacja, a w razie potrzeby również uzupełnienie materiału dowodowego doprowadzą do wniosku o istnieniu podstaw do skazania, wówczas zaistnieją przesłanki do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Wprawdzie Sąd odwoławczy uznał za zasadny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, podniesionych w apelacji prokuratora i wskazał jako podstawę uchylenia wyroku Sądu *a quo* na przepis art. 454 § 1 k.p.k., jednak takie rozstrzygnięcie w świetle treści pisemnych motywów wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu było przedwczesne.

W sprawie doszło zatem do obrazy art. 437 § 2 k.p.k., co wobec braku innych podstaw do wydania przez Sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, implikowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Radomiu. Sąd ten dokona rzetelnej weryfikacji oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji i w zależności od jej rezultatu przeprowadzi niezbędne dowody, a wynik przeprowadzonej analizy szczegółowo przedstawi w uzasadnieniu wyroku, jeśli takie będzie miało zostać sporządzone.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 4 k.p.k., zwracając oskarżonemu uiszczoną opłatę od skargi.

[Sz.K.]

[ms]